

VOLKS BELANG

Jaargang 133 - nummer 10 - december 2012 - maandblad

BELGA

Een liberaal manifest voor Vlaanderen

Ooit werd de PVV, de Partij voor Vrijheid en Vooruitgang, de voorloper van Open Vld, in een verkiezingscampagne door de Volksunie tot 'Pest voor Vlaanderen' omgedoopt. In een onbewaakt moment sloop het woord 'confederalisme' in de congresstukken van de VLD. Toen **Guy Verhofstadt** bijna premier af was, schreef hij in een

brief aan koning Albert dat de 'Federatie België' moest versterkt worden en in haar verkiezingsprogramma maakte de nieuwe voorzitter van Open Vld, **Gwendolyn Rutten**, duidelijk dat het tegenwoordige Vlaanderen van minister-president Kris Peeters niet het Vlaanderen van de Vlaamse liberalen is. Waar willen de Vlaamse li-

beralen dan wel met Vlaanderen naartoe? In een werkgroep ging fractieleider in het Vlaams parlement **Sas Van Rouveroi** alszins aan de slag om een nieuw 'Liberaal Manifest voor een open, eerlijk en vrij Vlaanderen' op papier te zetten.

>Lees meer blz. 4 en 5

INHOUD

BOEKEN

Van Robbedoes naar Homerus: de striproman / 10

LVV

Nieuwjaarsreceptie op 16 januari / 3

OPINIE

Wat zijn de banken van plan? / 12

Het Antwerps proefproject

De golven die de gemeenteraadsverkiezingen van oktober teweeg brachten, zijn stilaan gaan liggen. In Antwerpen kan Bart De Wever als burgemeester beginnen aan de grote verandering, met Open Vld en CD&V in de coalitie. Open Vld heeft een nieuwe voorzitter. Gwendolyn Rutten kan haar plannen uitwerken om haar partij in 2014 opnieuw aantrekkelijk te maken. Misschien breekt in de Wetstraat nu een periode van rust en stabiliteit aan. De federale regering heeft een begroting, ze is geslaagd in haar Europees examen.

Speculaties

Toch is 2014 niet ver en wordt er volop gespeeld over het politieke landschap na de moeder aller verkiezingen. Als de samenwerking tussen N-VA, CD&V en Open Vld in Antwerpen lukt, zou nationaal voorzitter en burgemeester De Wever zijn proefproject wel eens over heel Vlaanderen kunnen uitrollen. Hij weet als geen ander dat regeren met de socialisten niet echt zijn ding is en hij vindt meer overeenkomsten bij de christendemocraten en de liberalen dan bij Elio Di Rupo en Johan Vande Lanotte. Dat hij met de socialisten in de Vlaamse regering zit, is blijkbaar minder van tel geworden. En dan botst het al wel eens met de partij van zijn voorganger, Patrick Janssens, bijvoorbeeld als het over de mobiliteit rond de Scheldestad gaat. Dat De Wever in de Vlaamse regering mee de belastingen verhoogde, de jobkorting schrapte en de sociale zekerheid verstaatst, is zelfs geen hinderpaal om zich als liberaal te bestempelen. De Wever komt er opvallend gemakkelijk mee weg.

“HET BESTUURSAKKOORD DAT IN ANTWERPEN WERD GESLOTEN HEEFT NOG ANDERE RUIMERE DIMENSIES.”

Het bestuursakkoord dat in Antwerpen werd gesloten heeft nog andere ruimere dimensies. Het gonst van de geruchten dat er een belangrijk ‘Vlaams’ aangehangels van dat akkoord bestaat waarbij Kris Peeters in 2014 (met N-VA en Open Vld?) minister-president mag blijven, De Wever de sjerp in Antwerpen kan houden, en dus geen gezichtsverlies hoeft te lijden. Federaal interesseert hem niet en heeft hem nooit geïnteresseerd. Voor het zelfde geld was hij immers toch premier geworden, hij kreeg het zowaar op een gouden dienblad van Elio Di Rupo aangeboden. Niet dus.

Zonder aan het Antwerps akkoord al te veel gewicht te geven, is hiermee de strijd om het centrum volop begonnen. N-VA pikte de leegte die het Vlaams Belang heeft achtergelaten al in. De Wever was tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen goed bezig om ook aan CD&V en Open Vld te peuzelen. Maar de echte opsloperatie is het niet geworden en wellicht heeft de N-VA-voorzitter nu zijn strategie gewijzigd en zal hij bij CD&V en Open Vld bondgenoten zoeken om op die manier zijn grote volkspartij toch nog te realiseren.

Confrontatie

Hij heeft een andere bondgenoot. Het politiek landschap begint opnieuw een scherpe links-rechts-deling te vertonen. Ooit werd verkondigd dat die tegenstelling niet meer van deze tijd was, na de val van de Berlijnse Muur. De Wever wakkert de polarisering opnieuw aan en kiest duidelijk voor de confrontatie tussen ideologieën. Hij koppelt zijn volgens hem open, humanitair en modern nationalisme aan meer democratie en vrijheid wat hem voor partijen als Open Vld en CD&V erg aantrekkelijk maakt. Zijn verhaal van rechten en plichten, het koppelen van de kennis van de Nederlandse taal aan integratie, het activeren van werklozen, het verdedigen van de ondernemerswereld, zijn Europees kosmopolitisme. Het klinkt bekend in de oren.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:
Bert Cornelis,
Kramersplein 23, 9000 Gent

Hoofredactie:
Bert Cornelis Bert@Reflectc.be

Vormgeving:
ilona.berghmans@openvld.be

Secretariaat:
Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax: 09/221.12.15
www.liberaalarchief.be
luc.pareyn@liberaalarchief.be

Gwendolyn Rutten is verkozen tot nieuwe voorzitter van Open Vld. Zij haalde het van haar tegenkandidaat Egbert Lachaert. Rutten volgt Alexander De Croo op die vicepremier en minister van Pensioenen werd in de federale regering-Di Rupo.

Gwendolyn Rutten voorzitter van Open Vld

Na afloop van de verkiezingen deelde de partij in een persbericht het volgende mee. In totaal brachten 20.467 Open Vld-leden elektronisch hun stem uitgebracht. **Gwendolyn Rutten** haalde 12.101 stemmen of 59,42%. Tegenkandidaat **Egbert Lachaert** kreeg 8.264 stemmen achter zijn naam, of 40,58%.

De 20 kandidaten met de meeste voorkeurstemmen zijn rechtstreeks verkozen voor het partijbestuur. Het gaat om:

	stemmen
1. Maggie De Block	10.366
2. Alexander De Croo	9.213
3. Annemie Turtelboom	8.586
4. Mathias De Clercq	7.992
5. Karel De Gucht	7.858
6. Herman De Croo	7.177
7. Patrick Dewael	6.527
8. Marino Keulen	6.440
9. Dirk Sterckx	6.365
10. Bart Somers	6.275
11. Dirk Van Mechelen	5.857
12. Guy Vanhengel	5.505
13. Patricia Ceysens	5.438
14. Jean-Jacques De Gucht	5.256
15. Bart Tommelein	4.884
16. Vincent Van Quickenborne	4.704
17. Annemie Neyts-Uyttebroeck	4.575
18. Rik Daems	4.548
19. Sas van Rouveroj	4.089
20. Hilde Vautmans	3.835

BELGA

Omdat **Maggie De Block** de meeste stemmen achter haar naam kreeg, is zij conform de statuten de nieuwe eerste ondervoorzitter. Ze volgt in die hoedanigheid **Guy Verhofstadt** op.

Het nieuwe partijbestuur wordt aangevuld met niet-mandatarissen. Volgens de statuten moet elke provincie immers ook vertegenwoordigd zijn door twee niet-mandatarissen:

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: **Julien Meganck**

Voor de provincie Antwerpen: **Yolande Avontroodt**

Voor de provincie Limburg: **Georges Lenssen**

Voor de provincie Oost-Vlaanderen: **Hilde Bruggeman** en **Geert Versnick**

Voor de provincie Vlaams-Brabant: **Ella De Neve** en **Ann Somers**

Voor de provincie West-Vlaanderen: **Elke Carette** en **Emmily Talpe**

Nieuwe voorzitter op LVV-nieuwjaarsreceptie

De nieuwe voorzitter van Open Vld, Gwendolyn Rutten, is de gastspreker op de nieuwjaarsreceptie van het Liberaal Vlaams Verbond. Afspraak: woensdag 16 januari 2013 om 19u in het NH-Hotel, Grote Zavel, Bodenbroekstraat 2/4, 1000 Brussel.

Hoe Vlaams is de V van **Open Vld**?

Zaterdag, 7 december 2002. Met een kleine meerderheid van 128 stemmen voor, 122 tegen en 4 onthoudingen keurt het partijcongres van de VLD de 'Novemberverslaring' goed met daarin de term 'confederalisme'. Zeer tegen de zin van de partijtop met voorzitter Karel De Gucht voorop. Tien jaar later is de term 'confederalisme' minder beladen dan toen. Maar de vraag blijft voor welk Vlaanderen de Vlaamse liberalen in de toekomst willen kiezen.

Januari 2008: Guy Verhofstadt schrijft een brief aan Koning Albert II met daarin zijn visie op de staatshervorming. Hij wil een versterking van de 'Federatie België'.

Het voornoemd 'accident de parcours' wordt de dagen daarop in de media door de partijtop vakkundig tot minieme proporties herleid. Zelfs premier Guy Verhofstadt roept de leden van het partijbestuur op te stoppen met de openlijke ruzies over confederalisme. Ook de voorzitter van de statutaire commissie Karel Poma wordt erbij gehaald om aan te tonen dat de 'Novemberverslaring' ondergeschikt is aan de echte Beginselverklaring van de partij uit 1992 waarin een duidelijke keuze staat voor een federaal België.

PEST VOOR VLAANDEREN

Het was niet de eerste en zeker niet de laatste keer dat de Vlaamse liberalen met de staatsvorming 'armworstelden'. De Vlaamse liberalen hebben het altijd wat moeilijk gehad met de Vlaamse kaart. In 1968 trok de toenmalige sterke man Omer Vanaudenhove met de PVV (Partij voor Vrijheid en Vooruitgang) als verdediger van de Belgische eenheid de communautaire getinte verkiezingen in. De liberalen hoopten met het gebruik van de Belgische driekleur in de campagne minstens tien zetels bij te winnen en de leidende partij van het land te worden. Het draaide anders uit. Het land was door 'Leuven Vlaams' en 'Mei '68' communautaire verdeeld. De PVV

ging achteruit en de Volksunie werd de grote winnaar. De Vlaams-nationale partij haalde de liberalen zelfs in als derde partij van Vlaanderen. De VU had de PVV de hele campagne lang omschreven als 'Pest voor Vlaanderen'. De bijnaam bleef de liberalen jarenlang achtervolgen. Getraumatiseerd door die 'Pest voor Vlaanderen' gooide toenmalig oppositieleider Guy Verhofstadt het al in 1992 bij de oprichting van de VLD over een andere boeg en koos voor een uitgesproken Vlaamse koers in zijn eerste burgermanifesten. Lonkend naar de Volksunie waarin hij een welgekomen vijver vond om zijn verruiming gestalte te geven en zo aan de nieuwe Vlaamse volkspartij te bouwen.

De Sint-Michielsakkoorden over verdere stappen in de staatshervorming konden in 1993 echter op weinig VLD-steun rekenen. Strategisch-politieke afwegingen - toenmalig premier Jean-Luc Dehaene een hak zetten - waren belangrijker dan bijkomende Vlaamse autonomie. De liberalen verplichtten zichzelf om tegen het historische akkoord te stemmen.

Enkele jaren later, met een Guy Verhofstadt als premier van België, verlegde hij zijn discours naar de 'Federatie België' en benadrukte hij in toespraken en geschriften de versterking van het federaal niveau. De klemtoon werd volle-

dig naar de federale regering gelegd, hoewel ook de minister-president (Patrick Dewael) een Vlaamse liberaal was. De splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde was geen echte prioriteit voor Paars. In zijn "Verslag aan Koning Albert II over de hervorming van de instellingen in het kader van mijn informatie- en formatieopdracht" formuleerde Verhofstadt zijn federale afhankelijkheid in januari 2008

"DE OUDE INDUSTRIËLE FABRIEK BELGIË WERKT NIET LANGER"

zo: "Het verhogen van de autonomie van de deelstaten moet ook gepaard gaan met het versterken van hun onderlinge samenwerking en het verstevigen van de federatie zelf (...)". Concreet dacht hij aan de invoering van een federale kieskring.

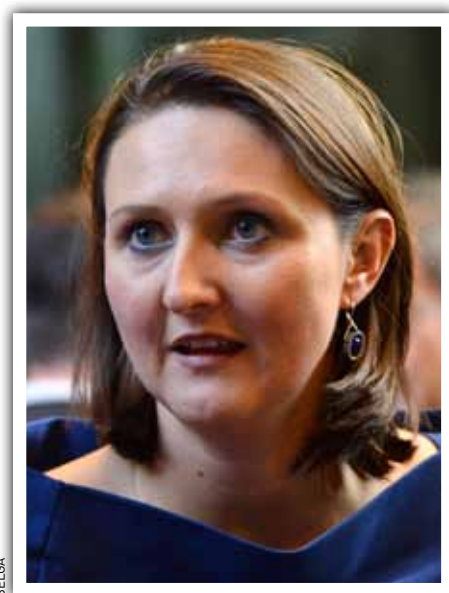
GEEN SEPARATISME

Die lijn hield de partij de voorbije jaren aan. Het confederalisme van Open Vld stond voor iets anders dan wat N-VA hieronder verstaat: een onafhankelijk Vlaanderen in een democratisch Europa. De CD&V volgde eerder de

lijn van Open Vld: overdracht van bevoegdheden naar de deelstaten, financiële autonomie, maar geen separatisme. België blijft bestaan. Op het laatste ideologisch congres van Open Vld, dat dateert van midden februari 2009 met als titel 'Nieuwe uitdagingen: vrijheid & solidariteit' werd er niets over de staatsvorming gezegd. Het woord 'Vlaanderen' komt in de teksten zelfs niet voor.

In het jongste verkiezingsprogramma van 13 juni 2010 duikt de term 'confederalisme' weer op en staat dat de regio's volledig verantwoordelijk moeten zijn voor hun inkomsten in 2020. De kernpunten voor de staatsvorming worden omschreven als volgt: een confederaal model, waarbij het zwaartepunt van de bevoegdheden bij de deelstaten ligt; geen separatisme; regionale kortingen in de vennootschapsbelasting; regionale opcentiemen in personenbelasting; RSZ-kortingen; werkloosheid na 2 jaar bij deelstaten; grote delen van de sociale zekerheid blijven op confederaal niveau. De resoluties van het Vlaams Parlement blijven voor Open Vld het referentiekader voor een nieuwe staatsvorming.

Open Vld verstaat onder confederalisme dus het samenwerken tussen het federale en het regionale niveau. Dus geen separatisme, of onafhankelijkheid van de deelstaten wat in de strikte zin van het woord confederalisme wel betekent. Confederalisme is maar mogelijk tussen verschillende onafhankelijke staten die beslissen om bepaalde bevoegdheden gezamenlijk uit te oefenen, maar zonder grotere

BELOA

De nieuwe voorzitter van Open Vld Gwendolyn Rutten: "Het cliëntelisme dat de Belgische politiek zo lang heeft geteisterd, is 'alive and kicking' op Vlaams niveau."

'chapeau', in ons geval 'de Belgische staat'. Open Vld ziet in een duidelijk keuze voor een confederaal model een uitweg uit de impasse. "De oude industriële fabriek België werkt niet langer, het is tijd voor drie frisse en samenwerkende KMO's Vlaanderen, Wallonië en Brussel." Het confederaal model is voor Open Vld ook een eindstation, en zoals Bart De Wever wil, geen tussenstation naar separatisme. Voor Open Vld is een onafhankelijk Vlaanderen, separatisme of de splitsing van het land geen oplossing. Des te meer daar nog geen enkele separatist ooit een bevredigende oplossing heeft voorgesteld voor Brussel, de hoofdstad die beide taalgemeenschappen verbindt en welvaart en kansen creëert voor het hele land.

Het vervolg kennen we. Op 22 april 2010 besliste partijvoorzitter Alexander De Croo dat zijn partij uit de regering-Leterme II stapte, omdat er geen voorstel tot oplossing was voor de ongrondwettelijk verklaarde kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Daarop bood premier Yves Leterme het ontslag van de regering aan. De koning aanvaardde het ontslag en in juni 2010 kwamen er nieuwe federale verkiezingen. De nieuwe regering Di Rupo splitste samen met Open Vld, BHV.

De bewuste 'Pest voor Vlaanderen'-affiche van de Volksunie uit 1968, een regelrechte aanval op de Vlaamse liberalen van de PVV (Partij voor Vrijheid en Vooruitgang).

Zover zijn we nu. Maar wat is Open Vld van plan met de toekomst van België en Vlaanderen? Leerrijk hiervoor is het verkiezingsprogramma dat de nieuwe partijvoorzitter Gwendolyn Rutten afleverde naar aanleiding van de verkiezingen voor de partijvoorzitter. In haar boekje "Klaar voor Morgen" dat tijdens de voorbije campagne werd verspreid lezen we over Vlaanderen het volgende. Vlaanderen heeft na de zesde staatsvorming nieuwe bevoegdheden, maar de vraag is wat Vlaanderen met die bevoegdheden gaat doen. Hopelijk niet wat lange tijd op Belgisch niveau is gebeurd: bureaucratie en regelnevel: "Verfondsing" is een nieuwe trend. Projecten worden verpakt in enveloppes, waarmee politici vooral de eigen achterban of regio plezierien. Het cliëntelisme dat de Belgische politiek zo lang heeft geteisterd, is 'alive and kicking' op Vlaams niveau," schrijft Rutten. "Wat is het nut van een staatsvorming als de organisatie inefficiënter wordt, de kosten oplopen en het beleid nauwelijks verandert?" Na het hoofdstukje 'Vlaanderen vleugels geven', volgt een luik 'België beter maken' en 'Europa versterken', wat voor haar meteen de drie belangrijke niveaus van de staatsstructuur weergeeft.

MANIFEST

Het wordt nu uitkijken naar het beloofde ideologische congres volgend jaar en de omzetting van deze denkoefeningen in congresstukken. Intussen wordt gewerkt aan een 'Liberaal Manifest voor een open, eerlijk en vrij Vlaanderen, geschraagd door sterke Vlaamse burgers en bedrijven', een van de werkgroepen onder leiding van fractieleider in het Vlaams Parlement Sas Van Rouveroi. Uitgangspunt is de vraag wat de 'V' van VLD nog betekent en welke de invulling moet zijn. Het initiatief is niet los te zien van de oppositierol van Open Vld in het Vlaams Parlement en wil een tegengewicht zijn voor het Vlaams Handvest van de meerderheidspartijen in de Vlaamse regering CD&V, N-VA en sp.a.

N-VA-voorzitter Bart De Wever heeft al laten verstaan dat hij van het confederalisme tijdens de verkiezingen van juni 2014 dé inzet wil maken. Hopelijk verliezen de andere partijen zich niet in discussies over het geslacht der engelen, maar bereiden zij zich grondig voor op een ruimer debat over de toekomst van Vlaanderen in een Europa dat nog altijd gebukt gaat onder een economische crisis. Op een campagne met communautair spierballenvertoon ligt niemand te wachten.

Bert Cornelis

Het Vaticaan in de beklagdenbank

Voor een volle zaal van het Antwerpse Liberaal Huis bracht de bekende Gentse assisenpleiter Walter Van Steenbrugge op uitnodiging van het Provinciaal Kaderinstituut een beklijvende uiteenzetting over de heroïsche maar vaak ontmoedigende strijd die hij nu reeds vele jaren voert tegen de volgehouden negatie door de Rooms katholieke kerk van het kindermisbruik.

Mr. Van Steenbrugge begon zijn verhaal met een beschrijving van de schichtige, krampachtige en aarzelende houding van de slachtoffers bij de eerste kennismaking, die meestal bijzonder moeilijk verliep omdat ze nauwelijks over hun ervaringen durfden te spreken.

Uit zijn ervaring met de 120 slachtoffers die zich tot zijn kantoor hebben gewend, weet mr. Van Steenbrugge nu welk een ongelooflijke ravage seksueel misbruik op jonge leeftijd bij mensen aanricht, niet alleen door de blokkering van een normale seksuele beleving op latere leeftijd, maar wellicht veel meer nog door het gevoel van volslagen onmacht tegen de door een als respectabel geldend opvoeder opgedrongen perversiteit.

Priester Rik Devillé kon tientallen brieven voorleggen die geschreven waren naar de bisschoppen en ook naar de kardinaal, maar waarop nooit was gereageerd. Zonder enige scrupule ontkende de kardinaal zelfs het bestaan van die aanklachten alsof hij er nog nooit van gehoord had.

BOM BARST

Tot op 8 april 2010, in de abdij van Steenbrugge (de naam is volgens spreker zuiver toeval), de bom barstte en bisschop Roger Van Gheluwe toegaf zelf zijn neef jarenlang te hebben misbruikt. De kerk minimaliseert en ontkent eerst alles. Maar gelukkig heeft

de misbruikte neef de bekentenis stiekem op band opgenomen, en wanneer de Standard de inhoud van die opnames publiceert, is het hek van de dam en verliest de volgehouden negatie door de kerk elke geloofwaardigheid.

Op klacht van meerdere slachtoffers wordt een onderzoeksrechter aangesteld die de zaak ter harte neemt en een huiszoeking beveelt binnen de kerk en in de privé-woning van de kardinaal, inmiddels bekend als "operatie kelk".

Met een in andere dossiers nooit eerder gezien 'acharnement' legt de Brusselse procureur-generaal nauwelijks een week later de rechtsgeldigheid van die huiszoeking aan de kamer van inbeschuldigingstelling voor. En hoewel zijn cliënten partij waren in dat geding, wordt mr. Van Steenbrugge niet eens uitgenodigd om bij die behandeling ter zitting aanwezig te zijn.

De huiszoeking werd ongeldig verklaard omdat onvoldoende duidelijk zou zijn gepreciseerd naar welke documenten men op zoek moest gaan. In het vakjargon heet dat een verboden "fishing expedition": ga maar eens kijken en zoek maar of je iets vindt wat op een misdrijf zou kunnen lijken.

Ondertussen heeft de kamer van inbeschuldigingstelling zich reeds in vier arresten over die huiszoeking uitgesproken, nadat haar vorige arresten telkens door het Hof van cassatie waren verbroken. In het

meest recente arrest (dat van 18.12.2012) wordt opnieuw gezegd dat de huiszoeking ongeldig was en dat geen van de bij die gelegenheid aangetroffen documenten als bewijs in rechte tegen de kerk mogen worden gebruikt.

TEGEN DE PAUS

Parallel aan de strafprocedure werd ook een burgerlijke procedure ingeleid tegen de Heilige Stoel, gesteund op brieven die door enkele slachtoffers in de VS rechtstreeks naar de paus zelf waren geschreven evenals op schriftelijke instructies vanuit de Heilige Stoel waarin aan alle bisschoppen en hun ondergeschikten een omertaplicht werd opgelegd. De zaak werd ingeleid voor de Gentse rechtbank, die zich in de loop van volgend jaar over deze vordering zal moeten uitspreken.

Mr. Van Steenbrugge sloot zijn opmerkelijke uiteenzetting af met de vaststelling dat de slachtoffers, die gebukt gingen onder een moeilijk te bevatten en diepgeworteld verdriet, dankzij het gehoor dat zij nu eindelijk hebben gekregen en de bevrijding van hun "geheim" kwijt te zijn, nu gelukkig veel combatiever zijn geworden.

En de kerk? die heeft het nog steeds niet nodig geoordeeld een schadevergoeding uit te betalen. Aan de slachtoffers wordt nog altijd geadviseerd te bidden voor vergeving van hun kwelgeesten.

In het Liberaal Archief loopt momenteel een tentoonstelling die put uit twee schenkingen. Antoinette barones Pecher schonk de oorlogsbrieven en - foto's van haar vader Jean Pecher, die als mitrailleur tijdens de Eerste Wereldoorlog aan het IJzerfront vocht. Mevrouw Rosa De Vriendt - Mores schonk haar rijke collectie postkaarten over de Eerste Wereldoorlog aan het Liberaal Archief.

Met een Kodak aan het IJzerfront

Jean Pecher was een amateur-fotograaf en nam gedurende de ganse oorlog met zijn "Kodak" foto's van alle oorlogssituaties waarin hij terecht kwam. De foto's geven een uniek beeld van de 'Grote Oorlog' door de ogen van een gewone soldaat. Pecher fotografeerde het oorlogsleed, het dagelijks frontleven, maar ook het kameradschap onder de Belgische militairen. Tegelijk toont het Liberaal Archief een selectie van de brieven die hij naar zijn ouders schreef.

Jean Pecher in de loopgraven.

De integrale oorlogscorrespondentie van Jean Pecher is voor de gelegenheid uitgegeven door het Liberaal Archief in samenwerking met de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis. Prof. dr. Gustaaf Janssens, voorzitter van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis en archivaris van het Koninklijk Paleis stelde het boek op 13 december in het Liberaal Archief voor.

“DE OORLOGSFOTO'S VAN JEAN PECHER”

Waar de foto's van Jean Pecher een beeld geven van de oorlog aan het IJzerfront, tonen de postkaarten van Rosa De Vriendt - Mores de situatie in de rest van het land. De Duitsers vielen België binnen op 4 augustus 1914 en voerden een bikkelharte strijd. Veel landgenoten sloegen op de vlucht. De Belgische troepen trokken zich terug achter de IJzer. De rest van het land werd 4 jaar lang door de Duitsers bezet. De postkaarten tonen de vele vernielingen. Sommige Belgische steden zoals Dendermonde, Leuven en Ieper zijn bijna letterlijk van de kaart geveegd. Andere postkaarten tonen dan weer de Duitse propaganda. Zo laten Duitse militairen zich met veel plezier fotograferen op de Grote Markt te Brussel.

De toespraak van prof. Dr. Gustaaf Janssens op de boekvoorstelling en opening van de tentoonstelling.

De tentoonstelling “Met een kodak aan het IJzerfront - De oorlogsfoto's van Jean Pecher” is nog tot en met vrijdag 1 maart vrij te bezoeken, elke werkdag van 9u tot 12u en van 13u tot 17u in het Liberaal Archief, Kramersplein 23 te 9000 Gent.

Het boek **Un mitrailleur à l'Yser - La correspondance de guerre de Jean Pecher** kost 32 euro en kan besteld worden via www.liberaalarchief.be of info@liberaalarchief.be of via telefoonnummer 09 221 75 05.

De interne markt volgens

“Sinds 1993 werd een lange weg afgelegd. De interne markt is weliswaar nog lang niet voltooid, maar men vergeet nogal makkelijk hoeveel vooruitgang er is geboekt. Die vooruitgang is het best te meten door na te kijken hoe het leven er tien jaar geleden uitzag. Vrachtwagens moesten nog aan de binnengrenzen stoppen voor een inspectie van hun lading. Personen werden onderworpen aan grenscontroles. De telecomunicatiesector werd nog beheerst door monopolies met overal hoge telefoontarieven en slechte dienstverlening. In alle lidstaten golden voor producten verschillende technische eisen. Banken en verzekeringsondernemingen hadden te maken met vergunningsplichten en hoge transactiekosten. De kans om een overheidsopdracht in een andere lidstaat uit te voeren, was nihil. Voor burgers was het moeilijk om in een andere lidstaat te gaan wonen of werken. Het Europese consumenten- en milieubeleid was onzichtbaar. Dit is allemaal verleden tijd. Nu kunnen 19 miljoen ondernemingen in Europa zaken doen en kunnen 371 miljoen burgers in een andere lidstaat gaan wonen, onbeperkt aankopen doen, werken of studeren. Volgens een recente enquête van de Europese Commissie, vindt 80% van de Europese burgers dat de interne markt een positief effect heeft op hun dagelijks leven. 76% van onze bedrijven stelt dat de interne markt hun werking positief heeft beïnvloed. Maar meer dan 80% vindt ook dat de verdere ontwikkeling ervan één van Europa's prioriteiten moet zijn voor de nabije toekomst.

“NOOIT IN DE GESCHIEDENIS KENDE EUROPA ZO EEN LANGE PERIODE VAN VREDE, STABILITEIT, DUURZAME ECONOMISCHE GROEI, HOGE SOCIALE BESCHERMING, MET DAARBIJ OOK ZORG VOOR HET MILIEU, MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE EN VERREGAANDE POLITIEKE DEMOCRATIE.”

De voorzitter van de Europese Raad Herman Van Rompuy plant een tournee van de ‘founding fathers’ van Europa, nu de Europese Unie de Nobelprijs voor de Vrede gewonnen heeft. Wie volgens ons ook in dat rijtje thuis hoort is wijlen Europees commissaris en Europarlementslid Willy De Clercq. In de archieven van Volksbelang vonden wij één van zijn laatste bijdragen die hij als redacteur van ons blad schreef. Bij wijze van eerbetoon en in het teken van die Nobelprijs drukken we het af. We schrijven maart 2003. Op 1 januari 2003 was het tien jaar geleden dat de interne markt tot stand kwam. De basis werd gelegd in het Witboek van de Commissie “Delors” van 1985, waarin ongeveer 300 wetgevingsmaatregelen waren opgenomen die tegen 1993 moesten zijn omgezet. “Samen met de euro betekent de interne markt onmiskenbaar het meest zichtbare resultaat van het eengemaakt Europa,” zo schreef De Clercq.

ZWAKKE PLEKKEN

Want de interne markt blijft brandend actueel. De komende jaren zullen de zwakke plekken nog beter aan het licht komen: waarom er van land tot land nog steeds sterke prijsverschillen zijn voor goederen of diensten, waarom het nog altijd zo moeilijk is om in een andere lidstaat een hypotheek te nemen, of om pensioen- of andere sociale rechten naar het buitenland over te schrijven.

Twee jaar geleden besloten de staatshoofden en regeringsleiders in Lissabon om Europa tot de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te maken, die in staat is tot duurzame economische groei, met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang. Het be-

lang van een moderne, succesvolle interne markt werd eveneens in Lissabon erkend en tijdens de Europese Raad van Barcelona nog eens onderstreept.

De Europese Raad van Barcelona heeft bijzondere nadruk gelegd op de integratie van de zogenaamde “netwerkindustrieën” en van de financiële sector. Beide zijn inderdaad onmisbaar voor een perfect functionerende interne markt. Wat de energiesector betreft, wordt werk gemaakt van een voorzichtige liberalisering van elektriciteits- of gasleveringen tegen 2004.

Een geïntegreerde financiële sector is eveneens een absolute noodzaak voor duurzame groei en een betere concurrentiepositie. Volgens berekeningen zou een volledig geïntegreerde financiële sector jaarlijks 0,5 tot 0,7% aan het Europese BBP kunnen toevoegen. Ook de consument zal hier veel baat bij hebben: meer keuze, betere dienstverlening, lagere tarieven. Het uiteindelijk streefdoel van de interne markt is een echte “thuismarkt”. Dit betekent dat de interne markt werkelijk “één markt” moet worden, waarbij elke mogelijke belemme-

Willy De Clercq

BELGA

ring is weggewerkt en geen enkel onderdeel meer bestaat tussen de Lidstaten. Alle verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze taken ligt niet enkel bij de Europese instellingen. Een doeltreffend kader voor de interne markt is alleen mogelijk als de lidstaten de op Europees niveau aangenomen richtlijnen - tijdig én goed- in nationaal recht omzetten.

WANPRAKTIJKEN

Extra aandacht van de Commissie via ingebrekestellingen en inbreukprocedures heeft, naast de invoering van een "Scorebord", ervoor gezorgd dat de omzetting achterstand is gedaald van 21,4% in 1992 tot 2,1% nu. Toch zijn nog steeds meer dan 1.500 inbreukprocedures hangende, waarin Frankrijk en Italië samen voor meer dan één derde gedaagd zijn. Het zijn ook in die landen dat, onafgezien van omzetting, het meest wordt geklaagd over zogenaamde administratieve wanpraktijken.

Met de uitbreiding van de Europese Unie krijgt het komende decennium de interne markt een nieuwe dimensie. De interne

markt zal een van de belangrijkste, en ongetwijfeld meest zichtbare gebieden zijn waaruit moet blijken of de nieuwe lidstaten volledig op hun toetreding zijn voorbereid. Halverwege dit decennium zal de interne markt van de Unie dan ongeveer 500 miljoen mensen tellen, hetgeen aanzienlijk

meer is dan de VS.

10 jaar na haar realisering blijft de interne markt een enorme uitdaging voor zowel Europese als nationale beleidsmakers. Europa heeft echter reeds aangetoond dat het eensgezind en efficiënt kan optreden om een doel te bereiken, als daartoe de politieke wil bestaat. De invoering van de euro, het doordrukken van de uitbreiding naar Oost- en Centraal-Europa, de snelle goedkeuring van maatregelen ter bestrijding van het terrorisme, zijn daarvan de beste voorbeelden. Niemand kan loochenen dat de doorgedreven economische integratie ervoor heeft gezorgd dat wij thans in één van de rijkste delen ter wereld wonen en heeft bijgedragen tot een entiteit die het puur economische ver overstijgt. Nooit in de geschiedenis kende Europa zo een lange periode van vrede, stabiliteit, duurzame economische groei, hoge sociale bescherming, met daarbij ook zorg voor het milieu, maatschappelijke emancipatie en verregaande politieke democratie. De interne markt is de katalysator geweest van dit model. In de toekomst zal zij er de behoeder van zijn."

WILLY DE CLERCO

HET LIBERALENBOEK

Sinds 2010 heeft Nederland opnieuw een liberale premier. Het succes van Mark Rutte vindt zijn oorsprong in een rijke liberale traditie. Auteurs Fleur De Beaufort en Patrick van Schie zijn respectievelijk wetenschappelijk medewerker en directeur van de Nederlandse Teldersstichting, de liberale denktank van Nederland. In het Liberalenboek geven ze een rijk geïllustreerd overzicht van de wortels van het liberalisme, zijn internationale karakter, de belangrijkste liberale denkers en politici en hun invloed op de Nederlandse samenleving. In het boek wordt ook ingegaan op de situatie in de buurlanden. Voor ons land leverde het Liberaal Archief het iconografisch materiaal.

Het boek is te bestellen bij het Liberaal Archief, via www.liberaalarchief.be of info@liberaalarchief.be of via telefoonnummer 09 221 75 05. Wie het boek komt afhalen op het Liberaal Archief betaalt ter plaatse 15 euro. Wie wenst dat het boek wordt opgestuurd betaalt extra 5 verzendingskosten en betaalt na ontvangst van factuur.

Literaire verstripping volhardt

Vreemd, maar het woord 'verstrippen' is nog niet in mijn van Dale opgenomen, hoewel die redelijk recent is. Vreemd, want het tot strip tekenen en publiceren van oorspronkelijk geschreven teksten is ook al zo oud als de straat. In dit tijdperk van beeldcultuur blijken compleet getekende boeken, die 'ergens' over gaan, nog altijd een nieuwsitem.

door *John Rijpens*

Men heeft het zelfs over 'grafische romans' (niet te verwarren met de destijds zo populaire melige fotoromans). Eén van de subgenres van de grafische romans zijn de literaire, verstripte romans, waarbij de bestaande tekst een kijkspel wordt (geen praatjes maar plaatjes).

VAN ROBBEDOES NAAR HOMERUS

In de jaren 1940-1950 maakte ik er als leesgierige en leerhongerige knaap kennis mee in mijn favoriete stripweekblad Robbedoes ('Beelden uit de wereldgeschiedenis', 'Uit de verhalenrommel van Oom Wim) of in Robbedoes' tegenhanger, het weekblad Kuifje (met een bewerking van **De leeuw van Vlaanderen** van Conscience, compact herleid tot 65 tekenplaten, met zorg en eerbied in beelden omgezet door de onvolprezen Bob De Moor).

Later verslond ik de Classics Illustrated waarin op nogal klungelige en naïeve wijze werd omgesprongen met Homerus (lekkerder dan in de les Grieks-Latijnse!), Shakespeare en Brontë (de verhalen haalden het tegenover het gezeur over stijl en literatuur in het secundair onderwijs).

Decennia later was het verrassend kennis-maken met het werk (ik aarzel het woord 'oeuvre' te gebruiken) van de Nederlandse tekenaar Dick Matema en zijn verstrip-

ping van **De avonden** van Gerard Reve, het troosteloze verslag van de laatste avonden van het jaar, een jaar nog vol ontredering vlak na de Tweede Wereldoorlog.

Matema tekende na **De avonden** nog het kerstverhaal **A Christmas Carol** van Dickens waarin hij de typische eigenschappen in klein bestek verenigt van de grootste Britse schrijver van het Victoriaanse tijdperk kon illustreren. Hierop volgde **Kort Amerikaans** van Jan Wolkers, over een leerling van een tekenacademie die niet tot een seksuele relatie met een joods meisje in staat is omdat hij zich alleen kan bevredigen met een gipsen tors. Hierna zette Matema zich aan het verstrippen van Elsschots **Kaas**, de trieste lotgevallen van de onbeholpen kantoorslaaf Laarmans: als tekenaar slaagde Matema er wonderwel in het tragische verhaal, de ironie en het sarcasme van Elsschot en het zielige lot van de kleine burger in beeld te brengen. Idem is nog beter voor Het **dwaallicht** waarmee Matema zich uitleeft in de grauwe Antwerpse straten waarin Laarmans schrijnend, rondwaalt. Recent is Matema's verstripping van Theo Thijssens **Kees de jongen** over een volksjongen die een nationale figuur werd.

Minder ingelicht zijn wij over Matema verstripping van James Joyces meesterwerk **Ulysses**, waarvan de eerste vijf bladzijden al in reeksverband zouden gepubliceerd zijn. Intussen zou men er in Nederland aan denken om hun nationale trots **Max Have-laar** te laten verstrippen.

PROUST EN FLAUBERT

Wij en Matema zijn uiteraard niet de enigen die verstand hebben van literaire verstripping. In Frankrijk dweept men met de twaalfdelige reeks (!) van stripmaker Stéphane Huet die zich op **A la recherche du temps perdu** van Proust stortte: Franse studenten lachen in hun vuist!

Flaubert, die zelf geen illustraties duldde voor zijn boeken kreeg intussen **Salam-mbo** verstript door Philippe Druillet, tot groot genoegen van mijn kleinkinderen die het originele werk als verplichte lectuur op hun leeslijstje kregen.

Men kan zich bij dit alles de vraag stellen of men zich altijd bij het ultieme cliché van het verstokte letterkundige moet blijven hangen.

Was het oorspronkelijke boek beter? (cfr. met verfilmingen). Zou men niet beter de gevolgen bestuderen van de tekstadaptaties in plaats van een **fidelity discourse** te volgen? Of de sociale effecten van adaptatie voor het grote publiek van een literaire tekst te onderzoeken?

De nieuwe media nemen steeds meer de vormen en de esthetiek van hun voorgangers aan, van desktop tot e-book. Welke invloed heeft de specifieke materialiteit van media zoals de fysieke aanwezigheid van een boek op de zintuiglijke ervaring en interpretatie van teksten?

Wie durft voorspellen dat ons geliefde Volksbelang in – pakweg – 2020 nog op papier zal verspreid worden?

Nieuwe leiders in China, een aftredende regering in Japan, en lovenswaardige bemiddelingspogingen van Taiwan – zij moeten de hoog opgelopen krijgszuchtige toon over de Oost-Chinese Zee doen afkoelen. Het initiatief van Taiwan lijkt Peking voor diplomatie te doen kiezen: het heeft zijn claims bij de VN neergelegd.

Oost-Chinese Zee EEN SPELLETJE ZEESLAG?

door *Lukas De Vos*

eerste helft van de 20e eeuw bestuurde, en met Peking”, zegt Wan-li Wang, tweede in rang op de Taiwanese ‘ambassade’ in Brussel. “Sinds het aantreden van president Ma Ying-jeou is de toenadering in een stroomversnelling gekomen. Met Peking, omdat de consensusafspraken uit 1992 op kruissnelheid zitten. We erkennen beiden één China; maar over hoe dat in zijn werk gaat, geven we onze eigen politieke lezing. We agreed to disagree. Dat heeft al geleid tot 18 akkoorden zoals over rechtstreekse vluchten, en twee keer bereikten we een vergelijk met Peking. Met Japan hebben we al 16 rondes afgewerkt over visserijafspraken”.

Maar Japan blijft herhalen dat de betwiste eilanden niet moesten teruggegeven worden. Van een centrum-linkse regering mag toch meer verwacht worden?

“Nee, voor Japan bestaat er geen probleem. Eerste minister Yoshihiko Noda zei dat op 26 september voor de VN. Maar ontkennen laat geen oplossing toe. Nu, Noda zit in een moeilijk parket, hij heeft net het parlement ontbonden en stevent af op een nederlaag bij de vervroegde verkiezingen op 15 december. Hij heeft geprobeerd het extreemnationalistisch opbod in zijn land te ontcrachten. Want de uiterst rechtse (inmiddels afgetreden) gouverneur van Tokio, Shintaro Ishihara, wou de Japanse eigenaars van de Diaoyu uitkopen. De re-

BELGA

Eerste minister van Japan Yoshihiko Noda.

gering heeft hem in snelheid genomen en legde ruim 20 miljoen euro op tafel. Maar dat zag China natuurlijk als een provocatie, het officieel opeisen van exclusieve soevereiniteit. De wijziging van het status-quo dat nu toe stilzwijgend werd aanvaard, was een vergissing van Japan”.

Heeft Taiwan dan geen begrip voor Japan?

“Wij onderschrijven de Chinese visie. In 1895, na het opgelegde Verdrag van Shimonoseki, hechtte Japan de eilanden aan. Nochtans waren ze in 1403 door de Ming-dynastie ontdekt. Dat Taiwan én de eilandgroepen (ook de Spratly's en Pescadores bijv.) werden geannexeerd is ongedaan ge-

maakt na WO II. We steunen ons op drie documenten. De Verklaring van Cairo uit 1943 schrapt alle veroveringen. De Verklaring van Potsdam in 1945 herneemt dat en stelt uitdrukkelijk dat ‘de Japanse soevereiniteit beperkt wordt tot de eilanden Honshu, Hokkaido, Kyushu, Shikoku en kleinere eilanden die wij zullen bepalen’. En dan is er ‘het overgave-instrument’, in 1945 getekend op de USS Missouri, dat opdracht geeft Potsdam onverkort uit te voeren”.

Twee zwakke punten toch: in Cairo tekende generalissimo Tsjang Kai-sjek namens de Republiek China (waarop Taiwan zich beroept); maar Taiwan is sinds 1971 uit de Veiligheidsraad en de VN gestoten na de Amerikaans-Chinese verzoening. En wat zijn die ‘kleinere eilanden’.

“In de Cairo-Verklaring staat duidelijk dat alle gestolen gebieden moeten teruggegeven worden. President Ma heeft een stappenplan voorgelegd om het oplopende conflict te ontminnen. Essentieel daarin is afkoeling. Zet de soevereiniteitkwestie opzij, en praat over gedeelde opbrengst van visserij en mogelijke onderzeese rijkdommen. Pragmatisch samenwerken verhindert een internationalisering van het dispuut, de vaarroutes blijven open, het is een win-win-situatie als escalatie vermeden wordt. Aanvaard een gedragscode voor handel, milieubescherming, management, onderzoek, en toegankelijkheid. Gelijktijdige bilaterale onderhandelingen kunnen dan leiden tot een platform voor directe, trilaterale gesprekken. Ons vredesplan is in elk geval in de wereld goed onthaald”.

Sinds het uitbreken van de financiële crisis eind 2008, is de roep om het toezicht op de banken te verscherpen en zelfs de werking zelf van de banken (al dan niet) drastisch te hervormen, steeds luider blijven klinken. Deze bekommernis werd dan ook terecht in het nieuw regeerakkoord opgenomen. Maar... de overstap van woorden naar daden blijkt minder goed te lukken.

Hervorming van de banken?

door Mark Bienstman

Eenzijds is er de vraag of men de (universele) banken niet moet opsplitsen in een gewone, klassieke kredietverlenende bank en een (meer speculatieve) investeringsbank. Alleen de eerste zou nog van het Spaardeposito Garantiefonds (en dus – in fine – de staatssteun) kunnen genieten, mochten de zaken verkeerd lopen. Die “splitsing” zou ofwel kunnen gebeuren door inderdaad twee afzonderlijke juridische entiteiten te creëren (het Amerikaans model) ofwel binnen één bestaande bank de balans op te splitsen in twee goed afgescheiden delen (het zgn. “ring fencing” of Brits model).

Een totaal ander debat (en dat is typisch voor België met zijn enorm spaaroverschot van de gezinnen) is de vraag: hoe kunnen we het enorme bedrag (zo'n 230 mld euro) “slappend” geld dat op gewone spaarrekeningen staat, “activeren” om onze economie terug aan te zwengelen?

CREATIVITEIT

Met enige creativiteit zijn deze twee zaken inderdaad met elkaar te combineren: als men de (kleine) spaarder beter wil beschermen (beletten dat bankiers met het “gewoon” spaargeld zouden gaan beleggen in risicovolle en/of speculatieve producten in binnen- en/of buitenland) en als men er wil voor zorgen dat het fiscaal vrijgesteld ingezameld spaargeld vooral de nationale economie (en dan nog liefst de vraagzijde) ten goede komt, zou men binnen de balansen van alle banken (die een gewoon, fiscaal vrijgesteld spaarboekje aanbieden) een

SHUTTERSTOCK

categorie van “activa” kunnen afzonderen (zoals men nu al van plan is naar aanleiding van het uitgeven van zgn. “Covered Bonds”). Men zou (conform de regels, procedures, toezicht en rapportering die gelden voor de covered bonds) een derde categorie activa (met dezelfde voorkeurbehandeling en bescherming als de categorie activa voor de covered bonds) kunnen creëren: “de spaar activa”.

Banken die gewoon, fiscaal vrijgesteld spaargeld inzamelen, zouden dit geld enkel in vooraf vastgelegde activa categorieën mogen beleggen:

- financiering van de aanschaf van een eerste woning (rechtstreeks via HL of onrechtstreeks via de financiering van de erkende sociale krediet- en bouwmaatschappijen);
- financiering van sociaal relevante infrastructuur (scholen - ziekenhuizen - rusthui-

zen - kinderkribbes...);

- een bepaald percentage onder de vorm van (erg) liquide activa (cash - ...), want spaargeld is en blijft in theorie direct opvraagbaar (dus de bank moet een “redelijke” cash buffer aanhouden);

- de rest (wat niet in een van de 3 voornoemde posten kan - en of wil - belegd worden) wordt in OLO's geïnvesteerd (ter wille van de veiligheid én bescherming van de spaarder). Als een bank dan toch nog overkop zou gaan, zijn reeds 2 van de 3 grote categorieën van activa “speciaal” beschermd via een vorm van “ring fencing” (en zou er dus daar géén overheidstussenkomst - via belastinggeld - nodig zijn). Het Spaardeposito Garantiefonds zou dan ook alleen voor het dekken van het “algemeen” luik op de balansen van de banken moeten tussenkomen, mocht de waarde van de activa in die categorie niet voldoende zijn om de daar ingezamelde deposito's terug te betalen. De klanten zouden ook weten dat als ze hun spaargeld in dat soort producten beleggen, ze niet dezelfde bescherming genieten als wanneer ze in covered bonds en/of het fiscaal vrijgestelde spaarboekje beleggen.

OPLOSSING

Op die manier vangt men niet twee, maar drie vliegen in één klap: de banken worden hervormd, het (slappende) spaargeld wordt geactiveerd om de economie te relanceren en (in ruil voor de fiscale vrijstelling op het gewone sparen) het spaaroverschot wordt gebruikt voor sociaal relevante én nodige projecten (bijvoorbeeld om de achterstand inzake scholenbouw - rusthuizen - kinderkribbes... weg te werken). Te mooi om waar te zijn ?